

Kvinnegruppa Ottar
Pb 25 Torshov
0412 Oslo

Oslo, 15.01.2009

Barne- og likestillingsdepartementet
Samlivs- og likestillingsavdelingen
Postboks 8036, Dep
0030 Oslo

HØRING- forslag om lovfesting av krisesentertilbudet

1. Beskrivelse av dagens situasjon

Kvinnegruppa Ottar ønsker å påpeke at dagens krisesentertilbud ikke er noe som har kommet av seg selv. Tilbudet er gjennom årtier kjempet frem av kvinnebevegelsen, og har innebåret utallige kvinners frivillige innsats for å beskytte og støtte medsøstre utsatt for vold og deres barn. Selv med dagens ordninger er det mange kvinner som ikke får et tilfredsstillende tilbud. Dette handler både om økonomi og om at det fremdeles i 2009 rundt om i mange kommunestyresaler og lokalsamfunn ytes politisk og annen motstand mot å gi kvinner et tilfredsstillende krisetilbud når de utsettes for vold fra partner. Det er et faktum at vold i nære relasjoner blir møtt med uttalelser om at problemet er ikke-eksisterende i den bestemte kommune. En del av problemet er at volden gjøres i skjul og at voldsutøveren kan ha en sentral stilling kommunalt/lokalt. Det medfører at personlige interesser kan få spille seg ut på verste vis, mens de voldsutsatte er den tapende part også i form av at volden blir bagatellisert og tiltak motarbeidet. Den norske rettsstat klarer fremdeles ikke å beskytte kvinner og barn mot menns vold. Resultatet er at mange ikke klarer å bryte ut av en situasjon med vold og trusler, og at atter andre lever i frykt for, på flukt fra og/eller i skjul for en voldelig mann. Med andre ord kan den politiske betydningen krisesentrene har og har hatt ikke overvurderes.

2. Hva skal lovfestes og forankring av tilbudet

Kvinnegruppa Ottar er fornøyd med at Krisesentertilbudet skal lovfestes i en egen lov, men vi kan ikke si oss fornøyd med den forankringen av tilbudet som foreslås. Kvinnegruppa Ottar støtter anbefalingene i NOU 2003:31 der det understrekes at lovfesting er nødvendig for å sikre et mer forutsigbart og likeverdig krisesentertilbud på landsbasis og der det fremheves at det er behov for å øke kvaliteten på deler av krisesentertilbudet. Særlig støtter Kvinnegruppa Ottar anbefalingen om at forvaltningsansvaret for krisesentrene skal være statlig, forslagsvis ved Barne- ungdoms- og familiedirektoratet. Som det ble vist til er vold i nære relasjoner et problem som kan bli møtt med liten forståelse og ofte med manglende kompetanse i kommune-Norge. Kvinnegruppa Ottar kan ikke se at ønsket om å videreføre dagens Krisesentre blir ivaretatt med forslaget. Det er store forskjeller i tilbudet kommunene gir i dag, og forslaget gjør lite for å rette på dette. Kommunene får svært frie tøyler for hvordan tilbudet skal utarbeides. Forslaget gir ikke standarder for faglig kvalitet på hjelpen, på tilgjengelighet i form av tilbud i en viss nærhet eller standarder på lokaler

med mer. Forankringen tilsier heller ikke at det vil skje en kompetanseheving. Derimot åpnes det for at kommunene kan velge bort den kompetansen som allerede eksisterer i dagens tilbud. Kvinnegruppa Ottar mener derfor at det ikke holder at staten kun skal føre tilsyn med kommunene. Vi mener videre det vil være mulig å jobbe for samordning av tjenester også når staten er forvaltningsansvarlig. Det kan bygges videre på det arbeidet Krisesentrene gjør i dag.

3. Kommunens ansvar og innholdet i krisesentertilbudet

I og med at Kvinnegruppa Ottar mener krisesentertilbudet bør være et statlig ansvar gjør det at vi ikke ønsker å utdype kommunens ansvar. Samarbeid med kommunene om krisesentertilbudet vil imidlertid være viktig. Det henvises til at kommuner også i dag samarbeider om krisesentertilbud, men det vil være staten som må ta hovedansvaret for innholdet i krisesentertilbudet. Det vil være måten å sikre forutsigbarhet og likeverdig tilbud.

Forøvrig ønsker vi å understreke noen av de sidene ved oversikten departementet gir over forslag til innholdet i krisesentertilbudet. Det gjelder at tilbudet skal være lavterskeltilbud, gratis, døgntilgjengelige og gi oppfølging i reetablering.

Kvinnegruppa Ottar ser videre ikke at det er tatt inn hvordan kvaliteten skal forbedres. Den ressurs som det kvinnepolitiske utgangspunkt og ståsted som Krisesentrene representerer, må ikke forringes av at krisesentertilbudet skal lovfestes.

4. Målgrupper for krisesentertilbudet

Kvinnegruppa Ottar støtter forslaget om at loven skal gjelde for alle personer, men vi mener det må være en betingelse at voldsutsatte kvinner og menn ikke bosettes på samme sted. Det ene krisesentret som har forsøkt seg på en ordning med at kvinner og menn skal bo på samme sted har måttet gå bort fra dette da ordningen ikke fungerte. Det er fremsatt mange grunner til ikke å bosette kvinner og menn sammen i en så utsatt situasjon. Vi ønsker ikke å ramse dem opp her, men understreker at det har vært og fortsatt bør være grunnleggende for krisesentre at de innehar kompetanse om og forståelse for hva det innebærer at menn har strukturell makt over kvinner i vårt samfunn og at det på et personlig nivå gjør seg utslag i vold mot kvinner. Kvinner er særlig utsatte for vold i nære relasjoner. Det utelukker ikke at vi mener det er riktig å ta inn at vold i nære relasjoner også rammer menn. Vi mener dermed forslaget forutsetter at dersom menn skal tilbys botilbud må det opprettes egne boenheter for menn. Dagens krisesentertilbud må ikke kunne presses til å ta inn menn, og dermed forringes til et skinntilbud for voldsutsatte kvinner og barn.

Departementet skriver i sin innledning at man ønsker å lovpålegge et krisesentertilbud for personer utsatt for vold i nære relasjoner. Kvinnegruppa Ottar mener at krisesentrene fortsatt skal ivareta alle som er utsatt for strukturell vold i tillegg til vold i nære relasjoner, så som menneskehandel og voldtekt.

5. Kvaliteten i tilbudet og tilrettelegging for ulike brukergrupper

En forutsetning for at krisesentertilbudet skal være av god kvalitet er at barn blir tatt hånd om på egne premisser, men at arbeidet med barna skjer i samråd med moren. Barna trenger både å få gode opplevelser i samvær med mor, og å få egne tilbud for å behandle erfaringer med vold og som gir mulighet til aktiviteter som er så nær en normal hverdag for barn som mulig.

12. Økonomiske og administrative konsekvenser

Kvinnegruppa Ottar har ikke tro på at intensjonen om et helhetlig og kvalitetsmessig godt krisesentertilbud gjennom et lovpålegg vil bli gjennomført gjennom rammetilskuddet til kommunene. Vi mener staten må ta ansvar for at krisesentrene får en økonomi som muliggjør at målsetningene ved loven gjennomføres. Det er grunn til å frykte at dersom finansieringen skal inn i kommunenes rammetilskudd vil forutsigbarheten og kvaliteten på tilbudet reduseres.

For landsstyret i Kvinnegruppa Ottar

Hanne Størset